

HET VERLOOP VAN DE SOCIAALECONOMISCHE INDICATOREN EN DE CONJUNCTUUR IN WEST-VLAANDEREN

-

OPMAAK JANUARI 2020

INHOUD

	<u>Blz.</u>
1. WERKLOOSHEID	3
2. WERKAANBIEDINGEN.....	8
3. TIJDELIJKE WERKLOOSHEID	11
4. VERGUNDE WONINGEN	13
5. OMZET EN INVESTERINGEN	16
6. STARTERS	19
7. FAILLISEMENTEN EN VERLOREN JOBS.....	22
8. INSCHRIJVINGEN VAN PERSONENWAGENS	25
9. CONJUNCTUURINDICATOR VAN DE NATIONALE BANK	27
10. OVERZICHTSTABEL VOOR WEST-VLAANDEREN EN HET VLAAMSE GEWEST.....	29
11. BESLUIT	31

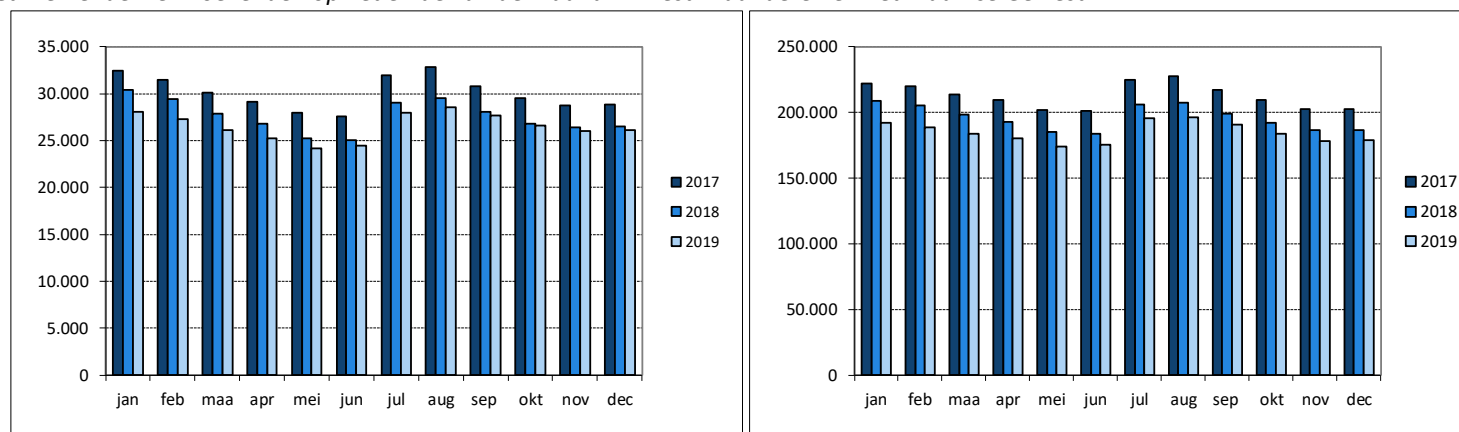
1. WERKLOOSHEID

BRON: VDAB, RVA

Cijfers tot en met december 2019.

Indicator: totaal aantal werklozen¹

Figuur 1: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden op het einde van de maand in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 26.070 -1,5% op jaarbasis	Aantal: 178.963 -4,2% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-1,2% op jaarbasis	-4,3% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-2,9% op jaarbasis	-4,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-4,3% op jaarbasis	-5,7% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-7,0% op jaarbasis	-7,8% op jaarbasis

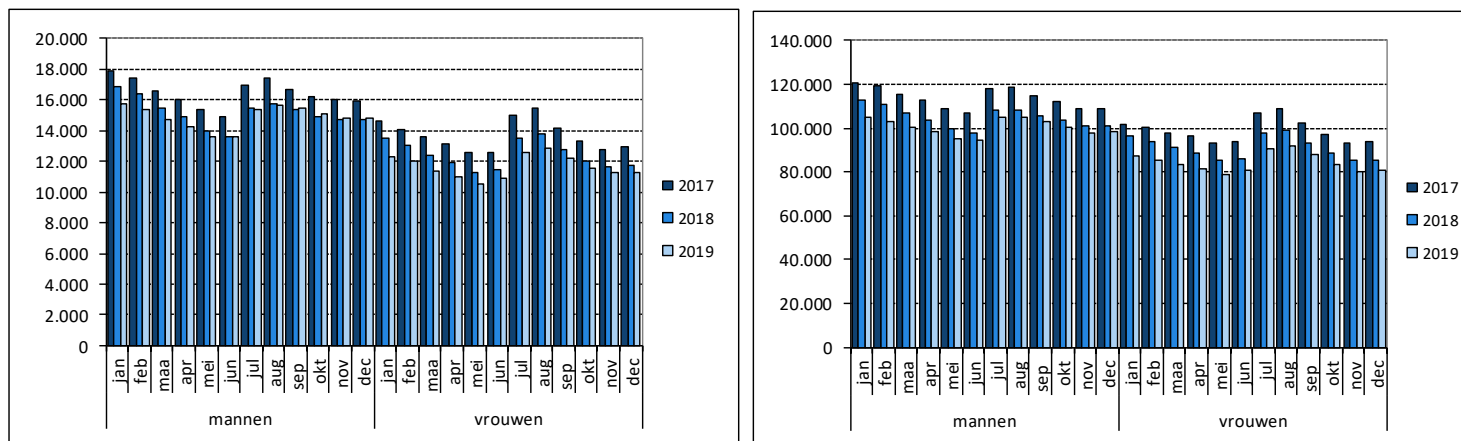
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In *West-Vlaanderen* lag het aantal werklozen in heel 2019 3,9% lager dan in 2018. De afnames op jaarbasis werden in elk kwartaal van 2019 geleidelijk kleiner. In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardig beeld, al waren de afnames op jaarbasis groter dan in West-Vlaanderen. In heel 2019 was er een afname met 5,7% op jaarbasis.

¹ Onder werklozen wordt verstaan: het aantal niet-werkende werkzoekenden. Zij vertegenwoordigen het bij de VDAB ingeschreven arbeidsmarktpotentieel. In deze groep zijn onder meer de schoolverlaters, de vrij ingeschrevenen en een zeer diverse restgroep (met daarin de tijdelijk geschorsten) opgenomen. Een nadeel is wel dat de oudere werklozen met vrijstelling van inschrijving als werkzoekend niet zijn opgenomen.

Indicator: aantal werklozen naar geslacht

Figuur 2: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden op het einde van de maand naar geslacht in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
December 2019	Aantal: 14.792 +0,4% op jaarbasis	Aantal: 11.278 -3,8% op jaarbasis	Aantal: 98.388 -2,7% op jaarbasis	Aantal: 80.575 -5,7% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+0,9% op jaarbasis	-3,7% op jaarbasis	-3,0% op jaarbasis	-5,8% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-0,4% op jaarbasis	-5,8% op jaarbasis	-3,2% op jaarbasis	-6,6% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-2,2% op jaarbasis	-6,8% op jaarbasis	-4,3% op jaarbasis	-7,2% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-6,0% op jaarbasis	-8,3% op jaarbasis	-6,8% op jaarbasis	-8,9% op jaarbasis

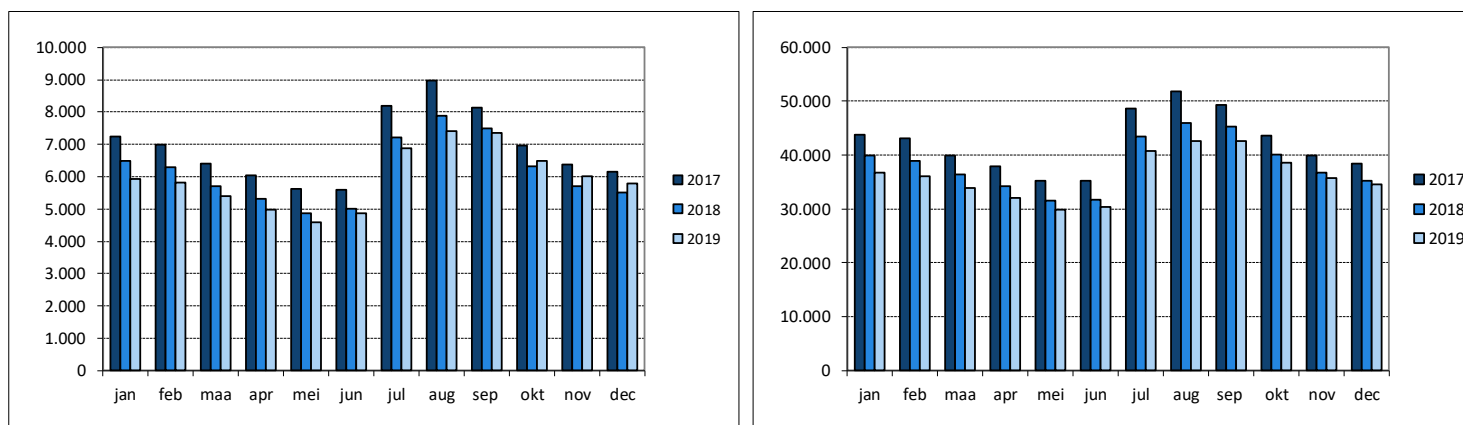
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In *West-Vlaanderen* lag zowel het aantal werkloze mannen als vrouwen in 2019 lager dan in 2018. Door een toename op jaarbasis in het vierde kwartaal van 2019 bleef de afname op jaarbasis bij de mannelijke werklozen in heel 2019 beperkt tot 2%. Bij de vrouwelijke werklozen was er in heel 2019 een afname met 6,2% op jaarbasis. In tegenstelling tot bij de mannen was er bij de vrouwen wel in elk kwartaal van 2019 een afname op jaarbasis, al werden deze afnames geleidelijk kleiner.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardig beeld. Zowel bij de mannelijke als de vrouwelijke werklozen werden de afnames op jaarbasis elk kwartaal geleidelijk kleiner. In heel 2019 werden 4,4% minder mannelijke en 7,2% minder vrouwelijke werklozen geteld.

Indicator: aantal jeugdwerklozen

Figuur 3: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden jonger dan 25 jaar op het einde van de maand in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
December 2019	Aantal: 5.775 +4,8% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 22,2% +1,3%punt op jaarbasis	Aantal: 34.643 -1,7% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 19,4% +0,5%punt op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+4,3% op jaarbasis		-2,7% op jaarbasis	
Kwartaal 3 - 2019	-4,2% op jaarbasis		-6,5% op jaarbasis	
Kwartaal 2 - 2019	-4,9% op jaarbasis		-5,3% op jaarbasis	
Kwartaal 1 - 2019	-7,1% op jaarbasis		-7,6% op jaarbasis	

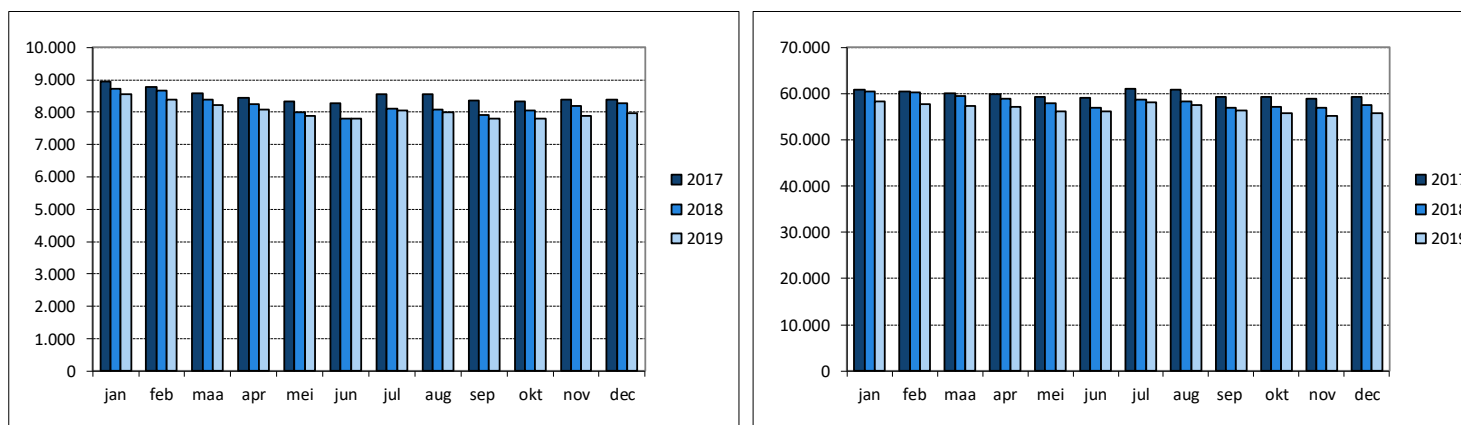
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

West-Vlaanderen telde in 2019 3% minder jeugdwerklozen. In de eerste drie kwartalen van 2019 waren er afnames op jaarbasis; in het laatste kwartaal was er een toename op jaarbasis.

In het Vlaamse Gewest werden de afnames op jaarbasis van het aantal jeugdwerklozen wel geleidelijk kleiner, maar was er nog geen toename op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019. In heel 2019 telde het Vlaamse Gewest 5,6% minder jeugdwerklozen.

Indicator: aantal werklozen van 50 jaar en ouder

Figuur 4: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden van 50 jaar en ouder op het einde van de maand in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
December 2019	Aantal: 7.976 -3,5% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 30,6% -0,6%punt op jaarbasis	Aantal: 55.769 -3,0% op jaarbasis	Aandeel in totaal: 31,2% +0,4%punt op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-3,4% op jaarbasis		-2,8% op jaarbasis	
Kwartaal 3 - 2019	-0,9% op jaarbasis		-1,2% op jaarbasis	
Kwartaal 2 - 2019	-1,3% op jaarbasis		-2,5% op jaarbasis	
Kwartaal 1 - 2019	-2,4% op jaarbasis		-3,7% op jaarbasis	

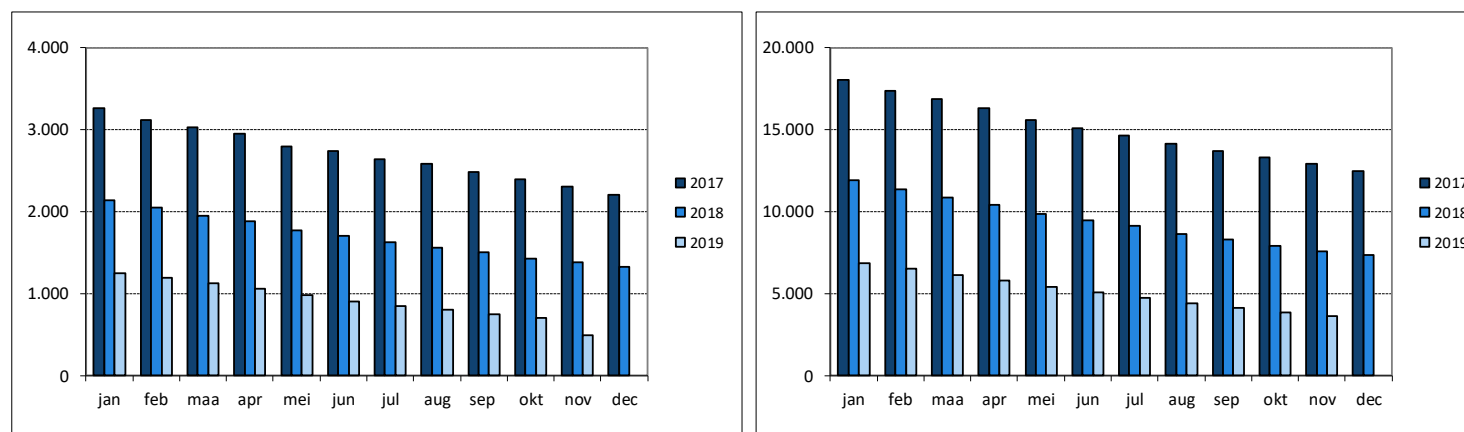
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In 2019 lag het aantal werkloze 50-plussers in *West-Vlaanderen* 2% lager dan in 2018. In het laatste kwartaal van 2019 was de afname op jaarbasis groter dan in de voorgaande kwartalen.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardig beeld. Het aantal werkloze 50-plussers in 2019 lag 2,6% lager dan in 2018.

Indicator: aantal uitgeschreven werklozen van 50 jaar en ouder (= aantal niet-werkende niet-werkzoekenden)

Figuur 5: Evolutie van het aantal uitgeschreven oudere werklozen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
November 2019	Aantal: 495 -64,3% op jaarbasis	Aantal: 3.622 -52,3% op jaarbasis
Oktober 2019	-50,9% op jaarbasis	-51,0% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-48,7% op jaarbasis	-49,0% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-44,9% op jaarbasis	-45,3% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-42,1% op jaarbasis	-42,8% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	-40,1% op jaarbasis	-41,1% op jaarbasis

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In de periode januari-november 2019 werden de afnames op jaarbasis van het aantal uitgeschreven oudere werklozen steeds groter in *West-Vlaanderen*. In deze periode lag hun aantal 46,8% lager dan in de eerste elf maanden van 2018.

In het *Vlaamse Gewest* zien we een gelijkaardige evolutie en lag het aantal uitgeschreven oudere werklozen in de eerste elf maanden van 2019 46,3% lager dan in dezelfde periode van 2018.

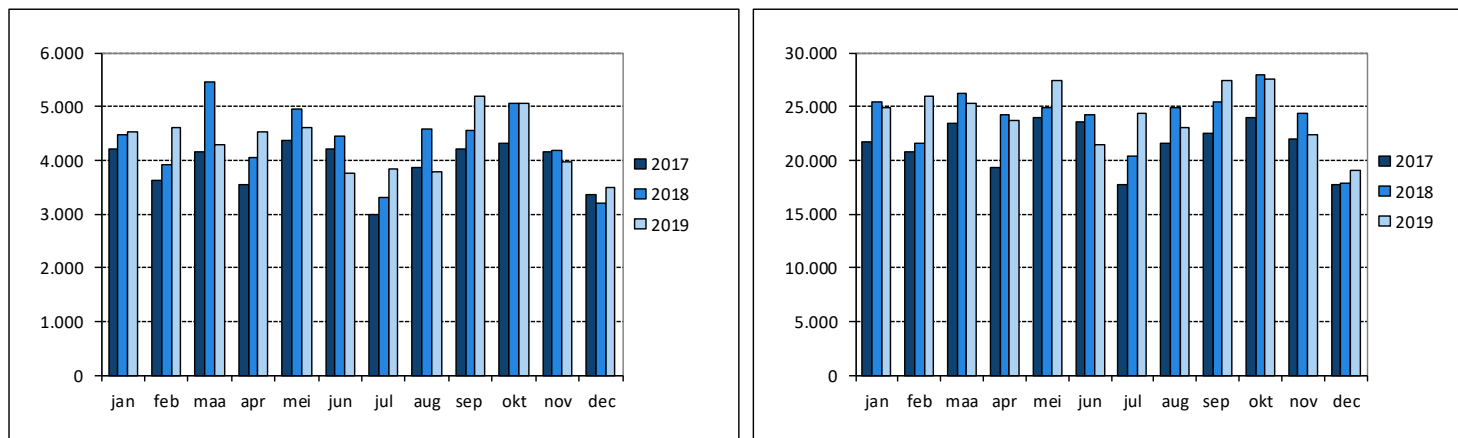
2. WERKAANBIEDINGEN

BRON: VDAB

Cijfers tot en met december 2019.

Indicator: aantal ontvangen vacatures²

Figuur 6: Evolutie van het aantal ontvangen werkaanbiedingen voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 3.488 +8,8% op jaarbasis	Aantal: 18.989 +6,4% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+0,6% op jaarbasis	-1,8% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+2,8% op jaarbasis	+5,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-4,2% op jaarbasis	-1,2% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-3,0% op jaarbasis	+4,2% op jaarbasis

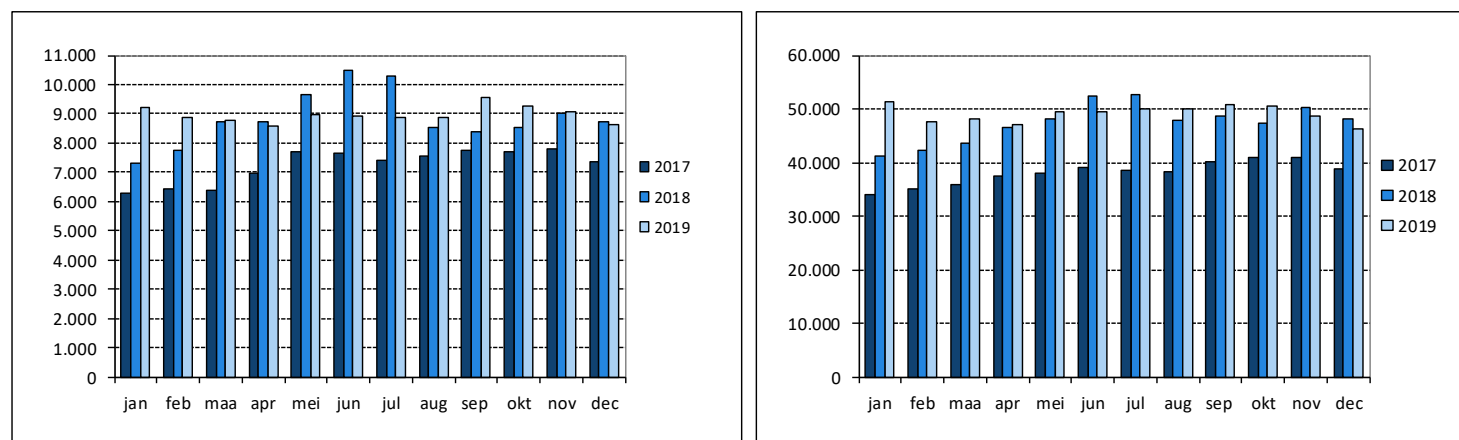
Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Ondanks toenames op jaarbasis in de laatste twee kwartalen van 2019 lag het aantal ontvangen vacatures in *West-Vlaanderen* in heel 2019 1,1% lager dan in 2018. Dankzij toenames op jaarbasis in het eerste en derde kwartaal van 2019 lag het aantal ontvangen vacatures in het 2019 in het *Vlaamse Gewest* 1,8% hoger dan in 2018.

² In het Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten (NECzU). Wegens te grote niet-conjunctuurgerelateerde schommelingen worden de vacatures voor studentenjobs vanaf januari 2014 niet meer meegeteld in het Normaal Economisch Circuit. Vanaf januari 2015 worden enkel die vacatures meegenomen die rechtstreeks aan de VDAB worden gemeld.

Indicator: aantal openstaande vacatures

Figuur 7: Evolutie van het aantal openstaande vacatures op het einde van de maand voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

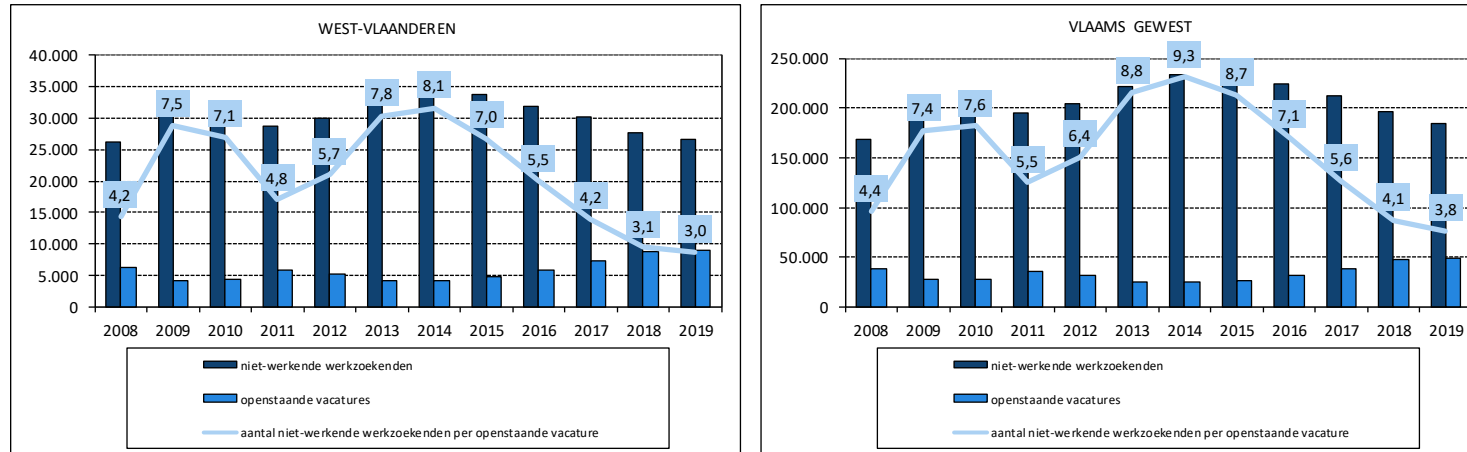
	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 8.634 -1,3% op jaarbasis	Aantal: 46.195 -3,8% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+2,5% op jaarbasis	-0,2% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+0,4% op jaarbasis	+1,2% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-8,1% op jaarbasis	-0,9% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+13,1% op jaarbasis	+15,6% op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Ondanks een afname op jaarbasis in het tweede kwartaal van 2019, stonden eind 2019 in *West-Vlaanderen* 1,4% meer vacatures open dan eind 2018. Dankzij een forse toename op jaarbasis in het eerste kwartaal van 2019 stonden eind 2019 in het *Vlaamse Gewest* 3,5% meer vacatures op dan eind 2018.

Indicator: aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature³

Figuur 8: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest, 2008-2019

BRON: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Met 3,0 niet-werkenden werkzoekenden per openstaande vacature was de arbeidsmarktkrachte in *West-Vlaanderen* in 2019 nog iets groter dan in 2018 (3,1). Ondanks het feit dat de arbeidsmarktkrachte ook in het *Vlaamse Gewest* in 2019 (3,8) groter was dan in 2018 (4,1), bleef de ratio een eind boven het West-Vlaamse cijfer.

³ Een stijgende arbeidsmarktkrachte en een toenemend aantal openstaande vacatures zijn tekenend voor een aantrekkelijke conjunctuur.

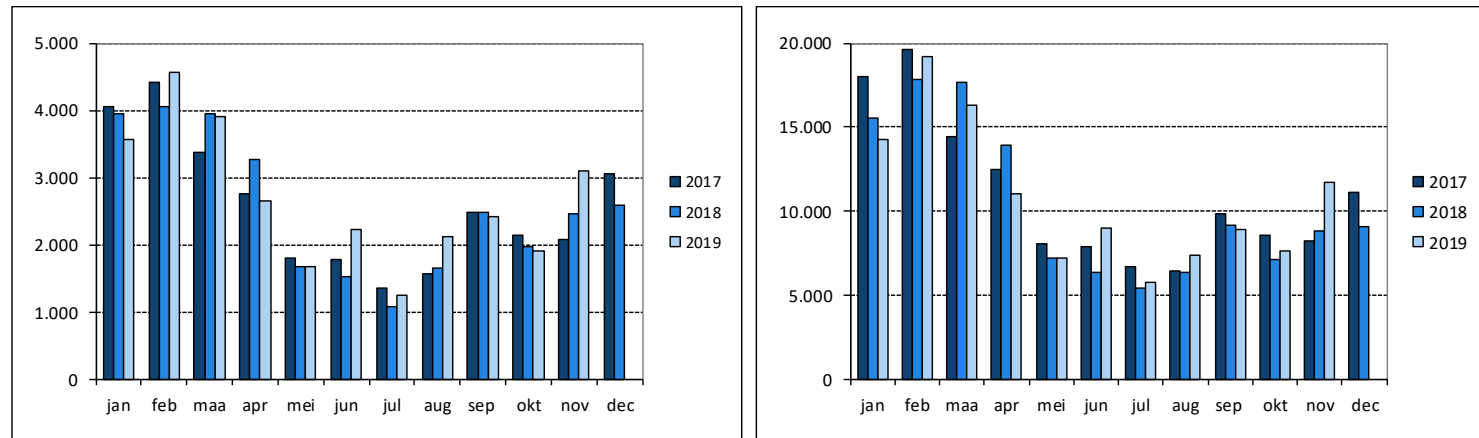
3. TIJDELIJKE WERKLOOSHEID

BRON: RVA

Cijfers tot en met november 2019.

Indicator: gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid⁴

Figuur 9: Evolutie van het gemiddelde aantal van de tijdelijke werkloosheid in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
November 2019	Aantal: 3.089 +25,4% op jaarbasis	Aantal: 11.696 +32,3% op jaarbasis
Oktober 2019	-3,0% op jaarbasis	+6,3% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+11,3% op jaarbasis	+5,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+1,7% op jaarbasis	-1,0% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+0,7% op jaarbasis	-2,4% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	-3,3% op jaarbasis	-10,1% op jaarbasis

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

⁴ Het gemiddelde aantal van de tijdelijke werkloosheid brengt het aantal vergoedbare dagen van tijdelijke werkloosheid in verhouding tot het aantal potentiële arbeidsdagen in de betrokken maand. Deze cijfers mogen niet gebruikt worden als indicatie van de werklozen, omdat het gaat om personen die nog steeds door een arbeidscontract gebonden zijn, maar om tijdelijke redenen geen werk hebben. De voornaamste oorzaak van tijdelijke werkloosheid is van economische aard, maar ook weersomstandigheden, jaarlijkse vakantie voor beginnende werknemers, overmacht, technische stoornis of stakingen kunnen een oorzaak zijn.

In de periode januari-november 2019 lag de tijdelijke werkloosheid in *West-Vlaanderen* 4,8% hoger dan in dezelfde periode van 2018. In het *Vlaamse Gewest* was de toename van de tijdelijke werkloosheid op jaarbasis in de eerste elf maanden van 2019 (+2,6%) kleiner dan in *West-Vlaanderen*.

4. VERGUNDE WONINGEN

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Voorlopige cijfers tot en met september 2019 voor West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest⁵.

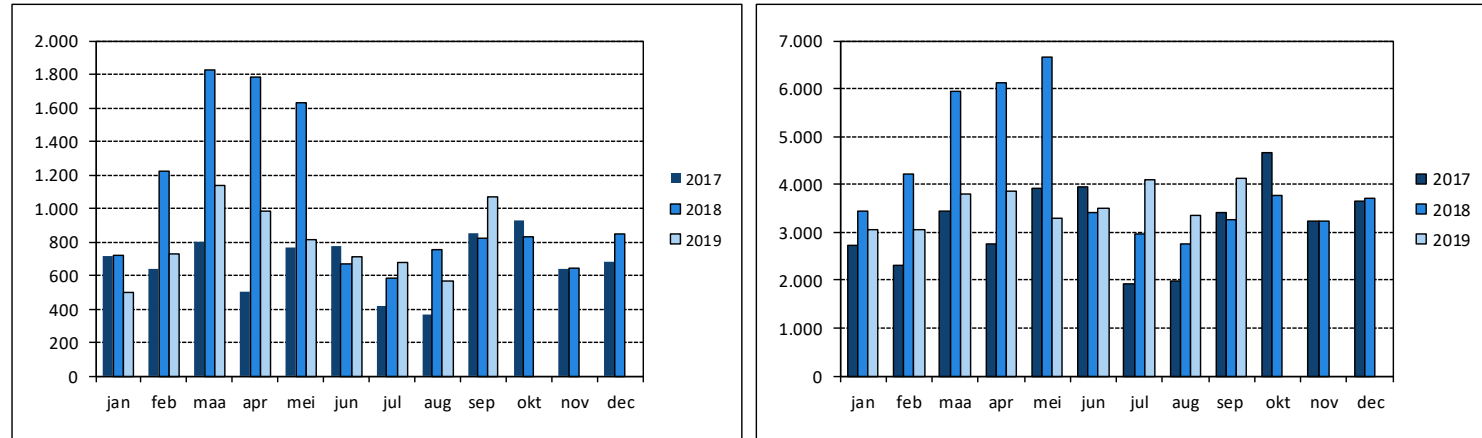
De statistiek van de vergunde woningen is een statistiek die onderhevig is aan grote schommelingen, waardoor de analyse telkens best gebeurt over een langere tijdsperiode en op basis van (voortschrijdende) gemiddeldes. Bovendien werd de evolutie van de statistiek begin 2014, begin 2016 en begin 2018 grotendeels bepaald door (aangekondigde) wijzigingen in de regelgeving. Hierdoor is het moeilijk om op basis van de evolutie van deze statistiek uitspraken te doen over de conjuncturele evolutie, i.c. het consumentenvertrouwen.

Zo daalt bijvoorbeeld iedere twee jaar het toegelaten maximale E-peil voor nieuwbouwwoningen. Er was een verstrenging op 1 januari 2014, 1 januari 2016 en er volgde een nieuwe op 1 januari 2018. Sinds januari 2018 is het K-peil vervangen door het S-peil. Om te voldoen aan de strengere eisen zijn meestal investeringen nodig die de bouwkost met ettelijke duizenden euro's verhogen. Bij elke verstrengingsronde stellen we in de statistiek een anticipatie-effect vast. In de maanden direct volgend op de verstrenging zien we een veel sterkere toename van het aantal vergunningen dan normaal. Na deze tijdelijke piek daalt het aantal vergunningen tot historisch lage niveaus (bron: www.vcb.be).

⁵ Omdat de FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), niet alle formulieren tijdig ontvangt, worden de ontbrekende cijfers bijgeschat op basis van historische gegevens per arrondissement. Zodra de FOD Economie over de volledige informatie beschikt, worden de voorlopige cijfers vervangen door definitieve cijfers.

Indicator: vergunde nieuwbouwwoningen

Figuur 10: Evolutie van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

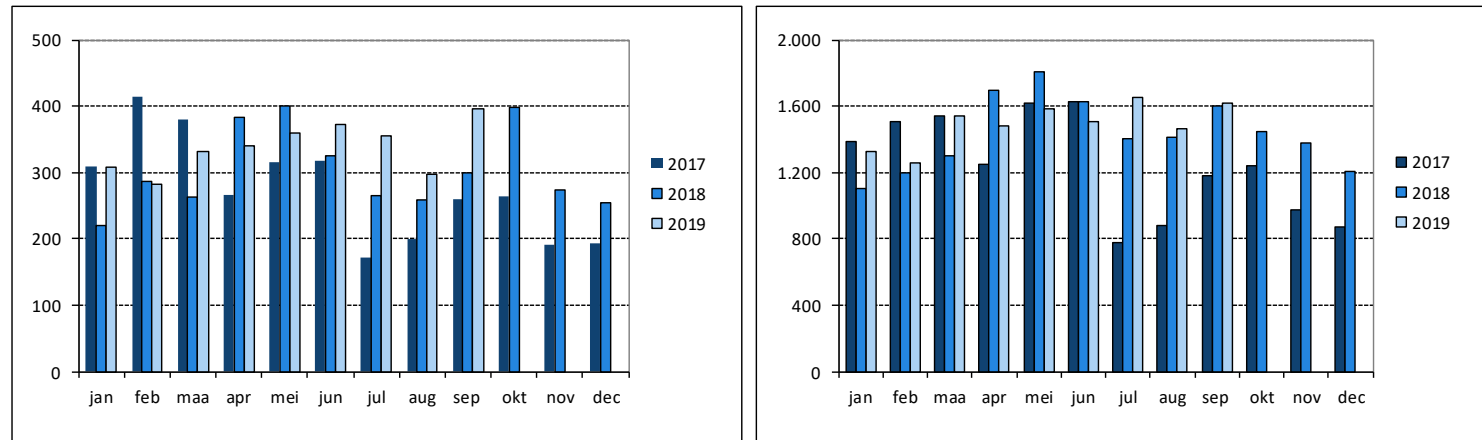
	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
September 2019	Aantal: 1.065 +29,9% op jaarbasis	Aantal: 4.127 +26,9% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+7,2% op jaarbasis	+29,1% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-38,8% op jaarbasis	-34,2% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-37,5% op jaarbasis	-27,3% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	+3,0% op jaarbasis	-7,2% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In de eerste drie kwartalen van 2019 werden in *West-Vlaanderen* 28,4% minder nieuwbouwwoningen vergund dan in dezelfde periode van 2018. In het *Vlaamse Gewest* was de afname op jaarbasis van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in de eerste drie kwartalen van 2019 (-17,2%) minder groot dan in West-Vlaanderen.

Indicator: vergunde renovatiewoningen

Figuur 11: Evolutie van het aantal vergunde renovatiewoningen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
September 2019	Aantal: 395 +31,7% op jaarbasis	Aantal: 1.621 +1,4% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+27,2% op jaarbasis	+7,3% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-3,1% op jaarbasis	-10,9% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+20,3% op jaarbasis	+14,3% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	+42,8% op jaarbasis	+30,7% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In de eerste drie kwartalen van 2019 werden in *West-Vlaanderen* 12,8% meer renovatiewoningen vergund dan in de eerste drie kwartalen van 2018. Ook in het *Vlaamse Gewest* was er in dezelfde periode een toename op jaarbasis, al bleef deze beperkt tot 2,1%.

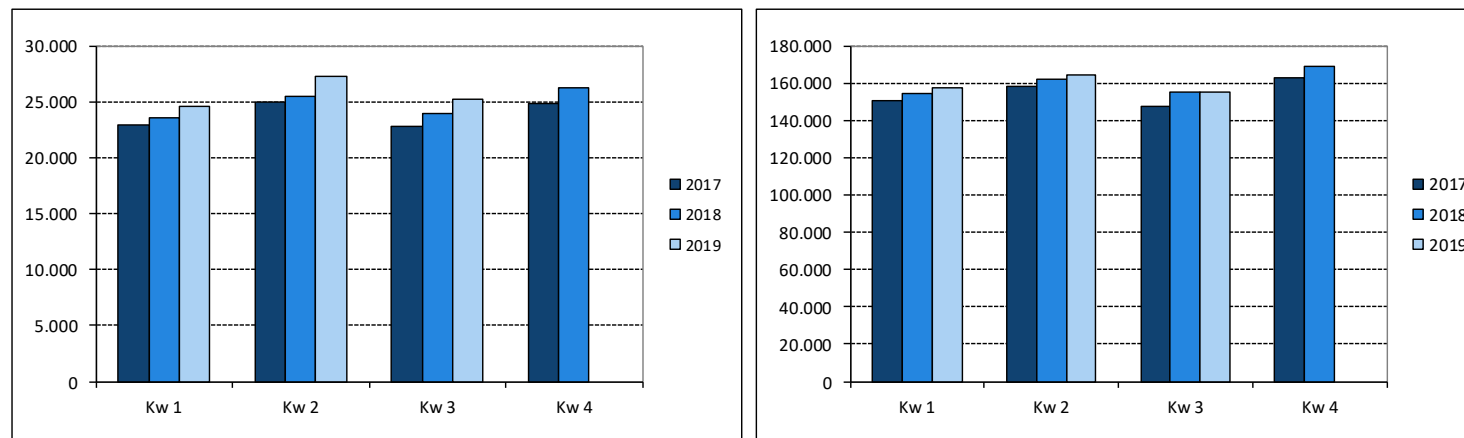
5. OMZET EN INVESTERINGEN

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Cijfers tot en met het derde kwartaal van 2019.

Indicator: omzet⁶

Figuur 12: Evolutie van de omzet (in miljoen euro) van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Kwartaal 3 - 2019	+5,3% op jaarbasis	+0,4% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+6,9% op jaarbasis	+1,4% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+4,6% op jaarbasis	+2,1% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	+5,9% op jaarbasis	+4,0% op jaarbasis

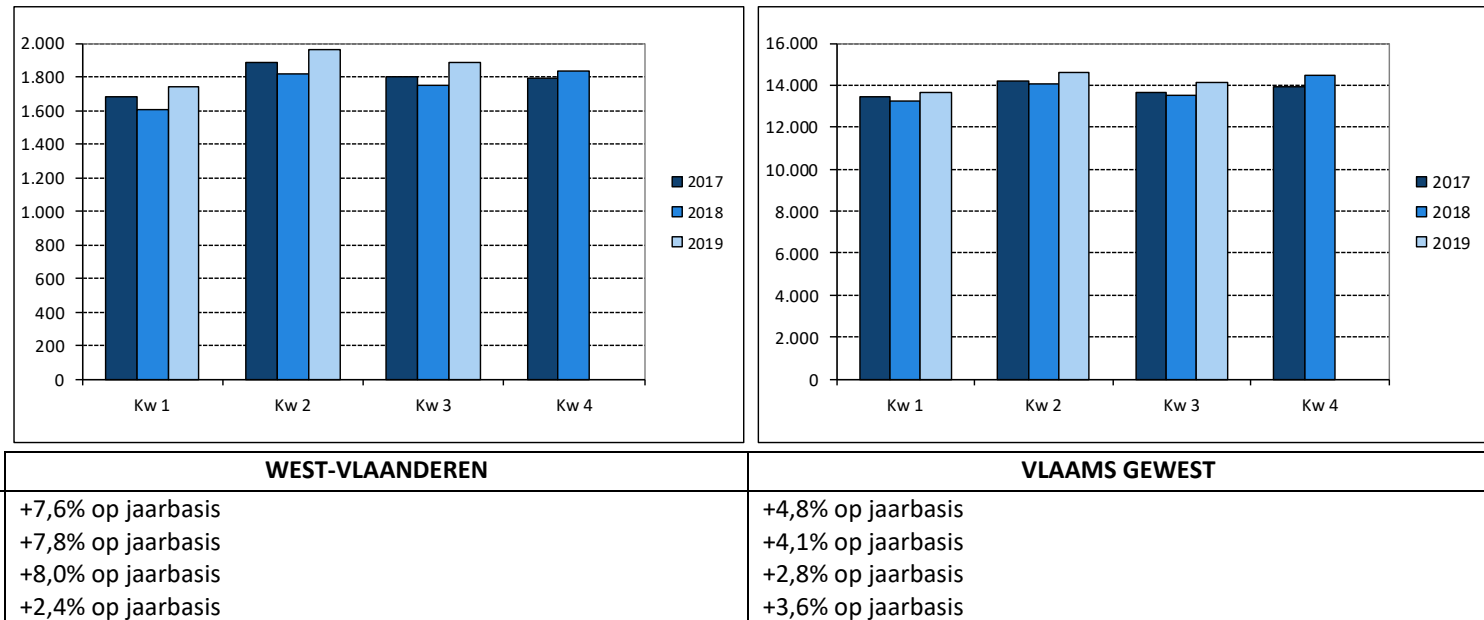
Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In de periode januari-september 2019 realiseerden de West-Vlaamse ondernemingen met zetel in *West-Vlaanderen* 5,6% meer omzet dan in dezelfde periode van 2018. In het *Vlaamse Gewest* bleef de toename van de omzet op jaarbasis beperkt tot 1,3%.

⁶ Het feit dat de registratie gebeurt naar vestiging van de hoofdzetel betekent dat men niet noodzakelijk de economische activiteit in het betrokken arrondissement meet. Dit nadeel wordt afgezwakt omdat het hier over een evolutie doorheen de tijd gaat. Trimestriële procentuele veranderingen zijn dan belangrijker dan absolute gegevens. Een tweede nadeel is dat enkel bedrijven met een omzet van 500.000 euro of meer aangifte doen. Het kan zijn dat een bedrijf nu eens wel en dan weer niet beantwoordt aan dit criterium. Om dit nadeel te ondervangen is het aangewezen op provinciaal niveau te werken. 'Toetreders' en 'uittreders' vallen dan minder op en kunnen elkaar meer compenseren dan als men werkt op het arrondissementele niveau.

Indicator: omzet in de kleinhandel

Figuur 13: Evolutie van de omzet (in miljoen euro) van de grote ondernemingen in de kleinhandel met zetel in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

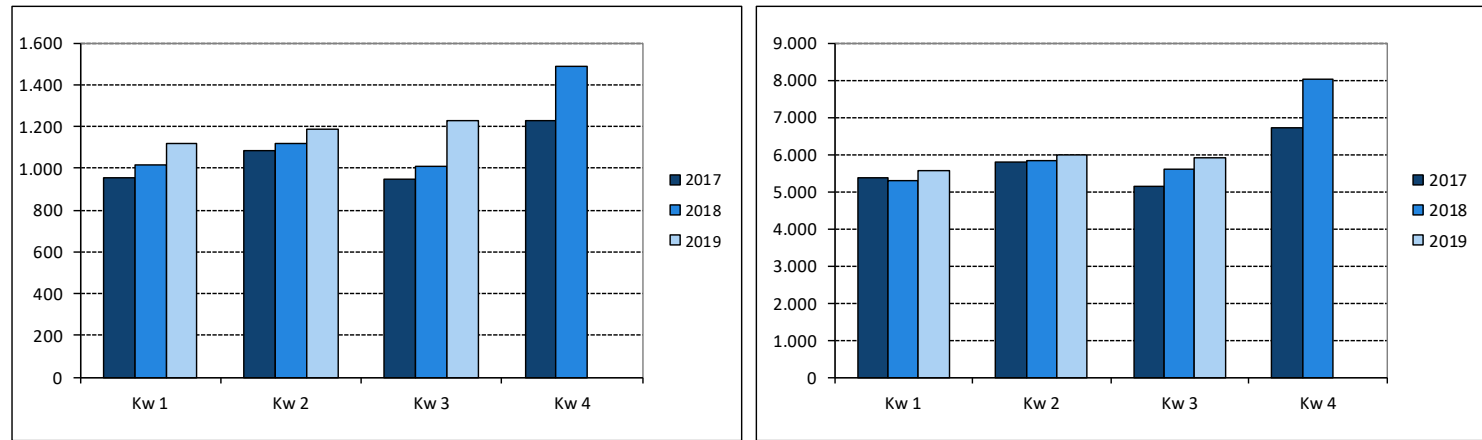

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In *West-Vlaanderen* lag de omzet in de kleinhandel in de eerste drie kwartalen van 2019 7,8% hoger dan in de eerste drie kwartalen van 2018. Ook in het *Vlaamse Gewest* was er in deze periode een toename op jaarbasis, al bleef deze beperkt tot 3,9%.

Indicator: investeringen

Figuur 14: Evolutie van de investeringen (in miljoen euro) van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Kwartaal 3 - 2019	+22,3% op jaarbasis	+5,9% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+6,1% op jaarbasis	+2,7% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+10,0% op jaarbasis	+5,6% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	+21,0% op jaarbasis	+19,8% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

De ondernemingen met zetel in *West-Vlaanderen* investeerden in de eerste drie kwartalen van 2019 12,5% meer dan in de eerste drie kwartalen van 2018. Met een toename van 4,7% was de toename op jaarbasis van de investeringen bij ondernemingen met zetel in *Vlaanderen* in de eerste drie kwartalen van 2019 duidelijk kleiner dan in West-Vlaanderen.

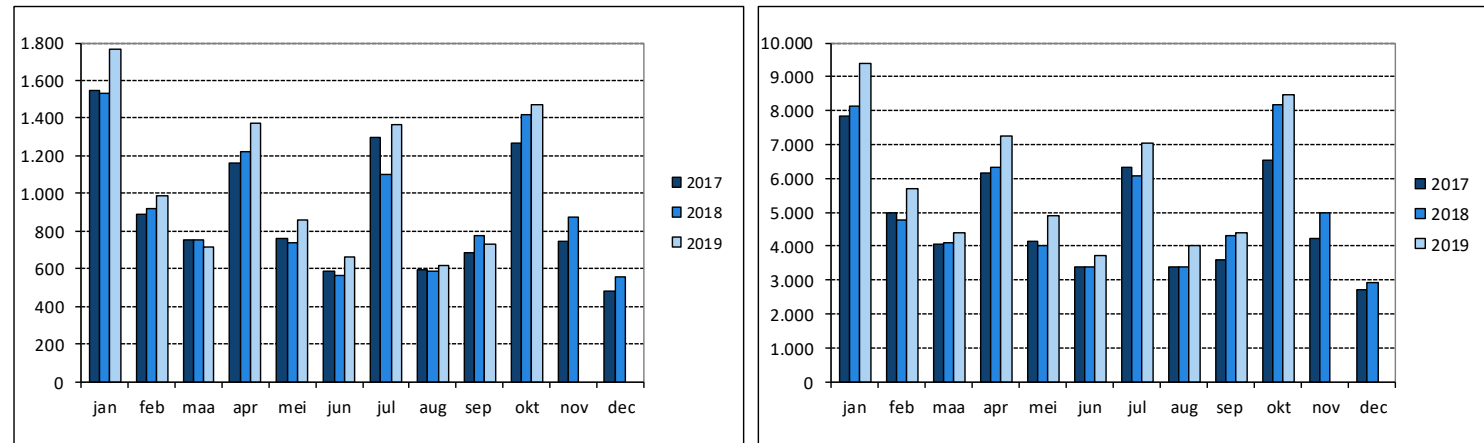
6. STARTERS

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Cijfers tot en met oktober 2019.

Indicator: starters⁷

Figuur 15: Evolutie van het aantal starters in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Oktober 2019	Aantal: 1.469 +3,5% op jaarbasis	Aantal: 8.478 +3,7% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+10,2% op jaarbasis	+12,1% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+14,5% op jaarbasis	+15,9% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+8,1% op jaarbasis	+14,3% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	+14,7% op jaarbasis	+19,3% op jaarbasis

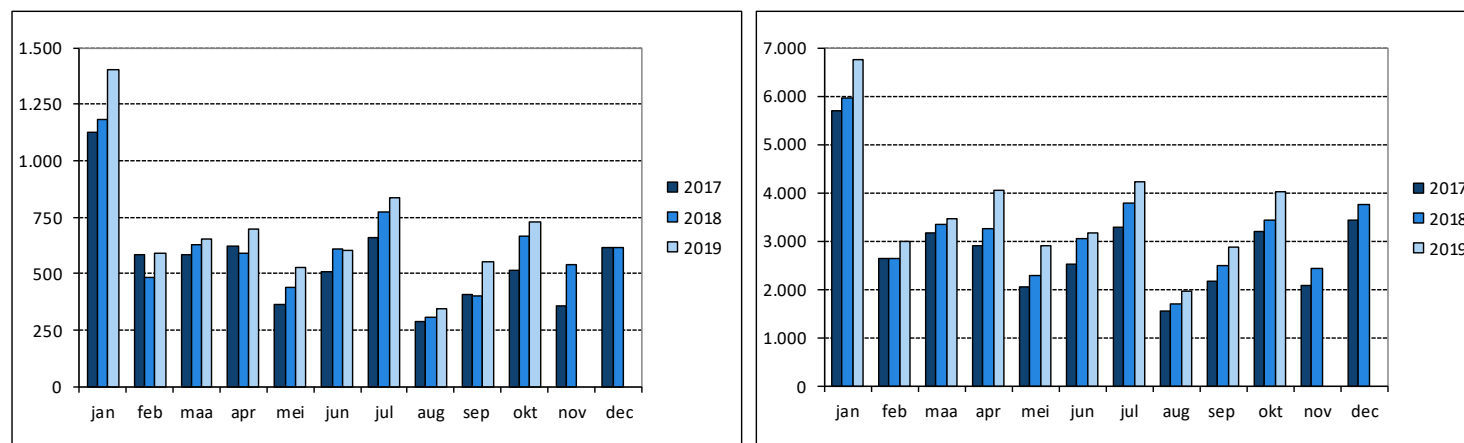
Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In de eerste tien maanden van 2019 telde *West-Vlaanderen* 9,7% meer starters dan in zelfde periode van 2018. In het *Vlaamse Gewest* was de toename op jaarbasis in dezelfde periode nog iets groter (+12,5%).

⁷ Het aantal starters wordt gedefinieerd als de som van het aantal nieuwe btw-plichtige ondernemingen en het aantal wederonderwerpen van btw-plichtige ondernemingen. Niet-btw-plichtige ondernemingen worden niet opgenomen (zoals sommige handelsvennootschappen of non-profitorganisaties). De statistiek is gebaseerd op administratieve gegevens, wat noopt tot omzichtigheid bij de interpretatie van de cijfers. Een deel van het waargenomen verloop heeft immers een administratieve oorsprong die niet noodzakelijk beantwoordt aan een economische realiteit.

Indicator: stopzettingen en schrappingen

Figuur 16: Evolutie van het aantal stopzettingen en schrappingen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Oktober 2019	Aantal: 726 +8,8% op jaarbasis	Aantal: 4.014 +16,7% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+17,0% op jaarbasis	+13,8% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+11,2% op jaarbasis	+17,5% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+15,5% op jaarbasis	+10,2% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	+22,3% op jaarbasis	+10,8% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In de periode januari-oktober 2019 telde *West-Vlaanderen* 14% meer stopzettingen dan in dezelfde periode van 2018. In het *Vlaamse Gewest* was de toename op jaarbasis van het aantal stopzettingen in dezelfde periode nagenoeg even groot (+13,8%).

Indicator: nettogroei⁸

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
Oktober 2019	Aantal: +743 -1,2% op jaarbasis	Aantal: +4.464 -5,8% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-0,1% op jaarbasis	+9,6% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+20,6% op jaarbasis	+13,2% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-10,5% op jaarbasis	+24,1% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2018	+3,4% op jaarbasis	+34,6% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In vergelijking met 2018 lag de nettogroei van ondernemingen in de eerste tien maanden van 2019 in *West-Vlaanderen* 2,2% hoger. In het *Vlaamse Gewest* was de nettogroei in de eerste tien maanden van 2019 duidelijk groter dan in dezelfde periode van 2018 (+10,5%).

⁸ Saldo van starters en stopzettingen/schrappingen.

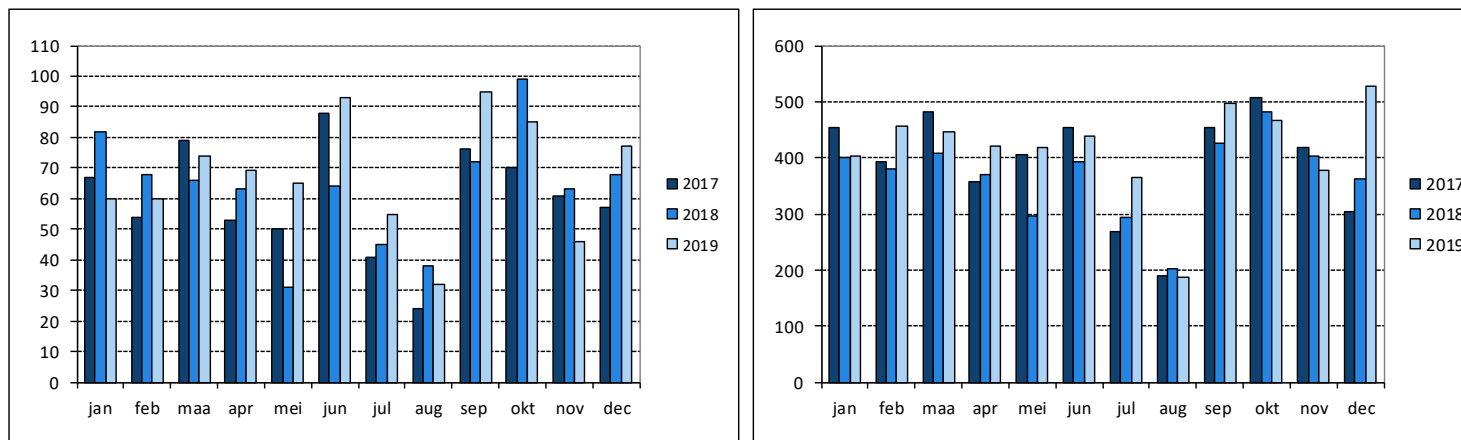
7. FAILLISEMENTEN EN VERLOREN JOBS

BRON: FOD Economie, Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, GRAYDON, VDAB

Cijfers tot en met december 2019.

Indicator: faillissementen

Figuur 17: Evolutie van het aantal faillissementen in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 77 +13,2% op jaarbasis	Aantal: 527 +45,2% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-9,6% op jaarbasis	+9,6% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+17,4% op jaarbasis	+14,2% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+43,7% op jaarbasis	+20,9% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-10,2% op jaarbasis	+9,8% op jaarbasis

Bron: FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In heel 2019 gingen in *West-Vlaanderen* 6,9% meer ondernemingen failliet dan in 2018. In het *Vlaamse Gewest* was de toename op jaarbasis met 13,3% nog groter.

Indicator: verloren jobs ten gevolge van faillissementen

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 75 -18,5% op jaarbasis	Aantal: 673 -15,9% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	-29,2% op jaarbasis	+6,6% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+16,7% op jaarbasis	+17,5% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	+153,4% op jaarbasis	+19,0% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	+188,4% op jaarbasis	+33,9% op jaarbasis

Bron: Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Als gevolg van sterke toenames op jaarbasis in de eerste twee kwartalen van 2019 lag het aantal verloren jobs door faillissementen in *West-Vlaanderen* in heel 2019 80,2% hoger dan in 2018. In het *Vlaamse Gewest* gingen in 2019 18,8% meer jobs verloren ingevolge een faillissement dan in 2018.

De grootste faillissementen in West-Vlaanderen in 2019 waren Belle's uit Kortrijk (maart, 636 jobs), 't Land uit Blankenberge (maart, 149 jobs), Frima uit Oostende (januari, 114 jobs), Pluimveeslachterij Lammens uit Torhout (juni, 90 jobs), KSV Roeselare uit Roeselare (september, 40 jobs) en Altead Devriendt uit Zedelgem (augustus, 36 jobs).

Indicator: collectieve ontslagen^{9 10}

	WEST-VLAANDEREN		VLAAMS GEWEST	
	Volledig uitgevoerd	Intentie	Volledig uitgevoerd	Intentie
Januari-September 2019	Aantal bedrijven: 6 +2 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 2 +0 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 29 +5 op jaarbasis	Aantal bedrijven: 16 +4 op jaarbasis
	Aantal ontslagen: 531 +318 op jaarbasis	Aantal ontslagen: 111 +80 op jaarbasis	Aantal ontslagen: 1.301 -1.913 op jaarbasis	Aantal ontslagen: 1.071 +768 op jaarbasis

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In de periode januari-september 2019 verloren in *West-Vlaanderen* 531 mensen hun job als gevolg van zes collectieve ontslagen. Nog eens 111 banen zijn bedreigd door twee aangekondigde intenties voor collectief ontslag.

⁹ De statistiek van de collectieve ontslagen bevat twee onderdelen, met name deel 1: de intenties tot collectief ontslag en deel 2: de effectief uitgevoerde collectieve ontslagen. De intenties tot collectief ontslag werden gemeld aan de sociale interventieadviseur maar de sociale onderhandelingen moeten nog starten of zijn nog bezig. Bij de effectief uitgevoerde collectieve ontslagen is het collectief ontslag volledig beschreven en werden alle te doorlopen procedures voltooid. Het aantal collectieve ontslagen in de oorspronkelijke intentie kan dus nog afwijken van het uiteindelijke aantal collectieve ontslagen. Alle collectieve ontslagen komen slechts één keer voor in de statistiek: ofwel bij het eerste deel (de intenties) ofwel later bij deel twee (de effectieve collectieve ontslagen).

¹⁰ Bij opmaak van deze conjunctuurnota waren nog geen recentere cijfers beschikbaar.

In dezelfde periode verloren in het *Vlaamse Gewest* 1.301 mensen hun job bij 29 collectieve ontslagen en zijn 1.071 banen bedreigd door 16 aangekondigde intenties voor collectief ontslag.

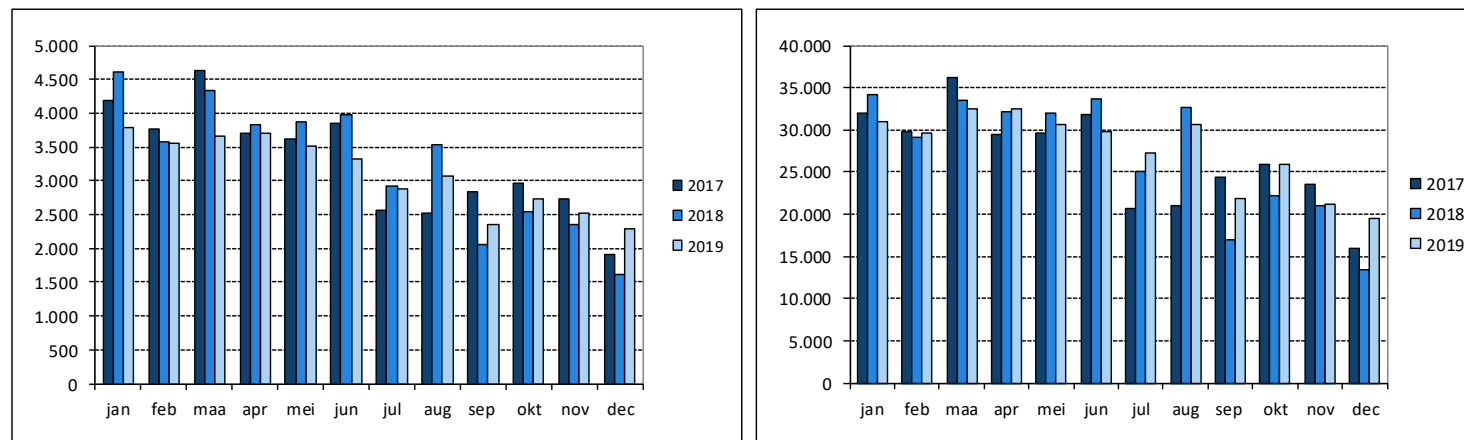
8. INSCHRIJVINGEN VAN PERSONENWAGENS

BRON: FEBIAC

Cijfers tot en met december 2019.

Indicator: inschrijvingen van nieuwe personenwagens

Figuur 18: Evolutie van het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

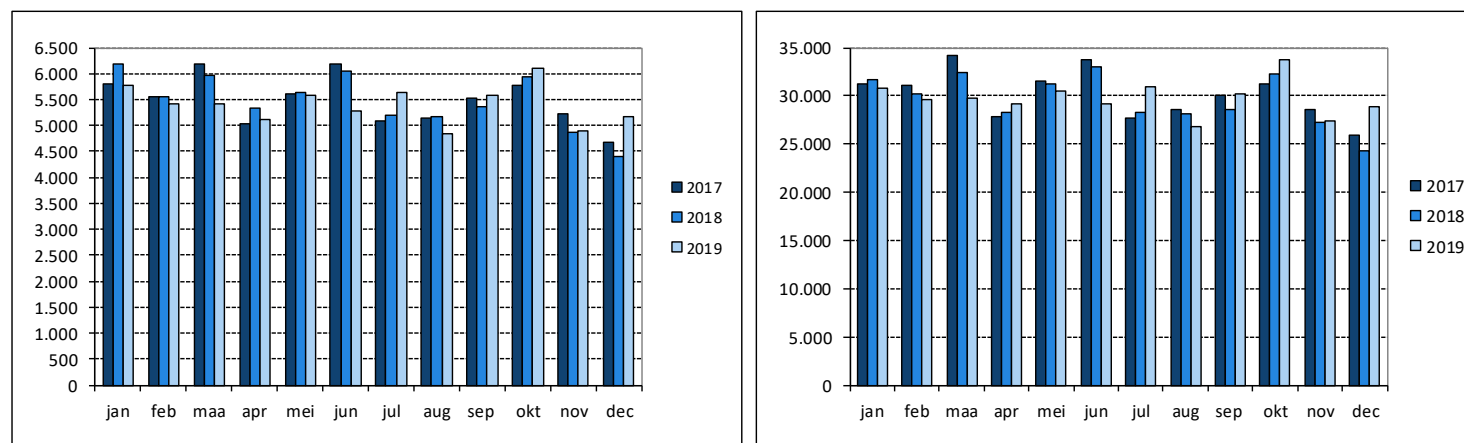
	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 2.280 +42,1% op jaarbasis	Aantal: 19.442 +45,7% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+16,0% op jaarbasis	+17,9% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	-2,4% op jaarbasis	+6,9% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-9,9% op jaarbasis	-5,2% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-11,9% op jaarbasis	-3,7% op jaarbasis

Bron: FEBIAC, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Ondanks een aanzienlijke toename op jaarbasis in het laatste kwartaal werden in 2019 in *West-Vlaanderen* 4,6% minder nieuwe personenwagens ingeschreven dan in 2018. Dankzij toenames op jaarbasis in de laatste twee kwartalen werden in het *Vlaamse Gewest* in heel 2019 2% meer nieuwe personenwagens ingeschreven dan in 2018.

Indicator: inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens

Figuur 19: Evolutie van het aantal inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest

	WEST-VLAANDEREN	VLAAMS GEWEST
December 2019	Aantal: 5.175 +17,2% op jaarbasis	Aantal: 28.801 +18,9% op jaarbasis
Kwartaal 4 - 2019	+6,3% op jaarbasis	+7,3% op jaarbasis
Kwartaal 3 - 2019	+1,9% op jaarbasis	+3,6% op jaarbasis
Kwartaal 2 - 2019	-6,2% op jaarbasis	-3,8% op jaarbasis
Kwartaal 1 - 2019	-6,2% op jaarbasis	-4,4% op jaarbasis

Bron: FEBIAC, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

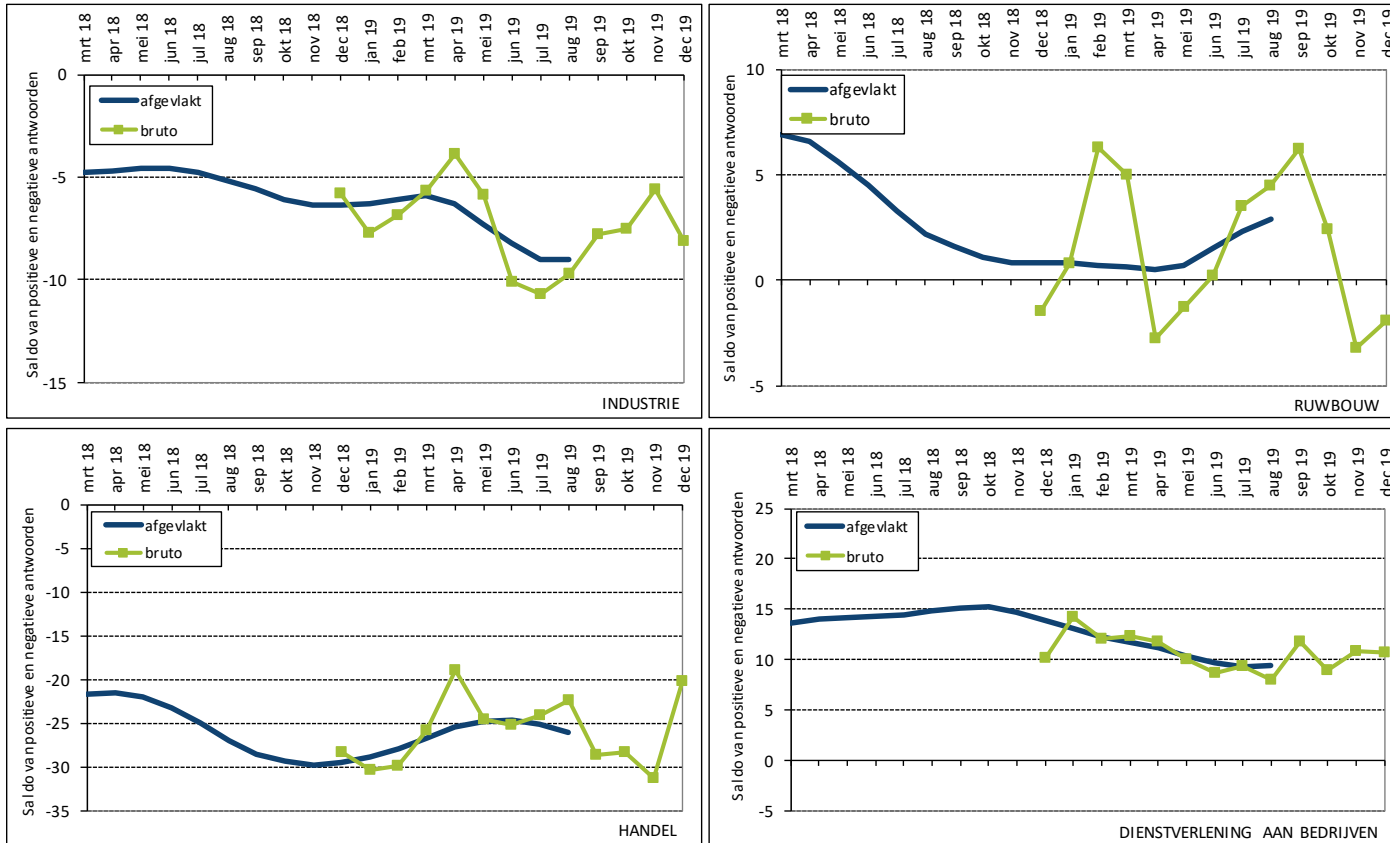
Ondanks toenames op jaarbasis in het derde en vierde kwartaal werden in West-Vlaanderen in 2019 1,4% minder tweedehandspersonenwagens ingeschreven dan in 2018. In het Vlaamse Gewest konden de toenames op jaarbasis in de laatste twee kwartalen van 2019 de afnames in de eerste twee kwartalen teniet doen; in heel 2019 werden 0,4% meer tweedehandspersonenwagens ingeschreven dan in 2018.

9. CONJUNCTUURINDICATOR VAN DE NATIONALE BANK

BRON: NBB

Cijfers tot en met december 2019¹¹.

Figuur 20: Conjunctuurcurven voor West-Vlaanderen

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

¹¹ Aan de hand van een maandelijkse enquête bij bedrijfsleiders gaat de Nationale Bank na hoe het gesteld is met een aantal facetten van de activiteit, de vraag en de vooruitzichten. Er zijn drie antwoordmogelijkheden: stijgend (positief), gelijkblijvend of dalend (negatief). De indicator is het saldo van de positieve en de negatieve antwoorden op deze vragen.

Met uitzondering van december evolueerden de brutowaarden van de industrie in *West-Vlaanderen* gunstig sinds augustus 2019. Hierdoor bereikt de afgevlakte curve, die neerwaarts was gericht sinds maart 2019, mogelijks een keerpunt. Dankzij sterk stijgende brutowaarden tussen mei en september 2019, is de afgevlakte curve van de ruwbouw duidelijk opwaarts gericht sinds mei 2019. De brutowaarden van de handel kenden in 2019 een sterk wisselend verloop; de afgevlakte curve lijkt voorlopig een hoogtepunt te hebben bereikt in juni 2019. Ook de brutowaarden van de dienstverlening aan bedrijven kenden een sterk wisselend verloop; de afgevlakte curve was neerwaarts gericht tot en met juli 2019.

10. OVERZICHTSTABEL VOOR WEST-VLAANDEREN EN HET VLAAMSE GEWEST

Tabel 1: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest (1)

Indicator	Eenheid	Datum	West-Vlaanderen		Vlaams Gewest	
			Waarde	Wijziging op jaarbasis	Waarde	Wijziging op jaarbasis
Arbeidsmarkt						
- niet-werkende werkzoekenden totaal	aantal	dec 2019	26.070	-1,5%	178.963	-4,2%
- niet-werkende werkzoekenden mannen	aantal	dec 2019	14.792	+0,4%	98.388	-2,7%
	aandeel		56,7%	+1,0%punt	55,0%	+0,8%punt
- niet-werkende werkzoekenden vrouwen	aantal	dec 2019	11.278	-3,8%	80.575	-5,7%
	aandeel		43,3%	-1,0%punt	45,0%	-0,8%punt
- niet-werkende werkzoekenden <25 jaar	aantal	dec 2019	5.775	+4,8%	34.643	-1,7%
	aandeel		22,2%	+1,3%punt	19,4%	+0,5%punt
- niet-werkende werkzoekenden >50 jaar	aantal	sep 2019	7.976	-3,5%	55.769	-3,0%
	aandeel		30,6%	-0,6%punt	31,2%	+0,4%punt
- niet-werkende niet-werkzoekenden	aantal	nov 2019	495	-64,3%	3.622	-52,3%
- ontvangen vacatures (2)	aantal	dec 2019	3.488	+8,8%	18.989	+6,4%
- openstaande vacatures einde maand (2)	aantal	feb 2019	8.634	-1,3%	46.195	-3,8%
- tijdelijke werkloosheid	gem. aantal	nov 2019	3.089	+25,4%	11.696	+32,3%
Consumenten						
- vergunde woningen (nieuwbouw)	aantal	sep 2019	1.065	+29,9%	4.127	+26,9%
- vergunde woningen (renovatie)	aantal	sep 2019	395	+31,7%	1.621	+1,4%
- omzet kleinhandel	mio euro	kw 3 - 2019	1.882	+7,6%	14.155	+4,8%
- inschrijvingen nieuwe personenwagens	aantal	dec 2019	2.280	+42,1%	19.442	+45,7%
- inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	aantal	dec 2019	5.175	+17,2%	28.801	+18,9%

Indicator	Eenheid	Datum	West-Vlaanderen		Vlaams Gewest	
			Waarde	Wijziging op jaarbasis	Waarde	Wijziging op jaarbasis
Producenten						
- omzet	mio euro	kw 3 - 2019	25.223	+5,3%	155.487	+0,4%
- investeringen	mio euro	kw 3 - 2019	1.230	+22,3%	5.906	+5,9%
- starters	aantal	okt 2019	1.469	+3,5%	8.478	+3,7%
- faillissementen	aantal	dec 2019	77	+13,2%	527	+45,2%
- verloren jobs door faillissementen	aantal	dec 2019	75	-18,5%	673	-15,9%
- conjunctuurindicator	brutowaarde	dec 2019	-5,0	-1,1 punten	-	-

(1) Indicatoren die ongunstig evolueerden zijn gemarkeerd.

(2) Normaal Economisch Circuit zonder uitzendopdrachten (NECzU)

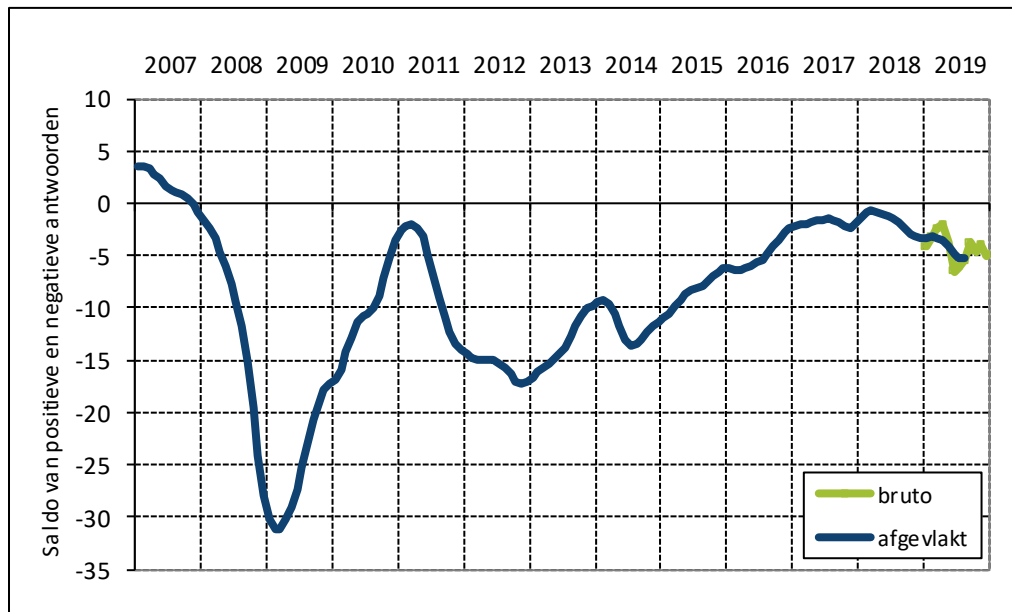
Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, NBB, Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

11. BESLUIT

De conjunctuur twijfelt. Bij de arbeidsmarktindicatoren zagen we in *West-Vlaanderen* de voorbije maanden overwegend gunstige evoluties, die evenwel geleidelijk kleiner werden. In de eerste maanden van 2019 kenden de indicatoren die het consumentenvertrouwen weerspiegelen een wisselvallig verloop; in de laatst beschikbare maanden was er bij elke indicator een gunstige evolutie. Ook de indicatoren van het producentenvertrouwen tonen geen eenduidig beeld. Een aantal indicatoren – omzet, investeringen en starters – evolueerden doorheen 2019 steevast gunstig, andere – stopzettingen en verloren jobs – steevast ongunstig en de nettogroei en het aantal faillissementen kenden zowel gunstige als ongunstige kwartalen. In het *Vlaamse Gewest* zien we een sterk gelijkaardig beeld.

De afgevlakte synthetische conjunctuurcurve (zie figuur 21) is sinds maart 2018 neerwaarts gericht. In 2019 toonden de brutowaarden een sterk schommelend verloop, waardoor de neerwaartse trend van de afgevlakte curve vermoedelijk wat zal worden afgeremd.

Figuur 21: Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

Bron: NBB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Hieronder vatten we nog even samen welke indicatoren gunstig (+) of ongunstig (-) evolueerden.

Arbeidsmarktindicatoren

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 1 - 2019	Kw 2 - 2019	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2019	Kw 2 - 2019	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019
Niet-werkende werkzoekenden totaal	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden mannen	+	+	+	-	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden vrouwen	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden <25 jaar	+	+	+	-	+	+	+	+
Niet-werkende werkzoekenden >50 jaar	+	+	+	+	+	+	+	+
Niet-werkende niet-werkzoekenden	+	+	+	+	+	+	+	+
Ontvangen vacatures	-	-	+	+	+	-	+	-
Openstaande vacatures	+	-	+	+	+	-	+	-
Tijdelijke werkloosheid	-	-	-	-	+	+	-	-

(1) Onvolledige kwartalen zijn gemarkeerd.

In *West-Vlaanderen* lag het aantal werklozen¹² in heel 2019 lager dan in 2018, en dit zowel bij mannen, vrouwen, -25-jarigen als +50-jarigen. Met uitzondering van de 50-plussers werden de afnames op jaarbasis in elk kwartaal van 2019 geleidelijk kleiner. Bij de werkloze mannen en jongeren was er in het laatste kwartaal van 2019 zelfs een toename in vergelijking met het laatste kwartaal van 2018. Bij de werkloze 50-plussers was de afname op jaarbasis in het vierde kwartaal van 2019 groter dan in de voorgaande kwartalen. Bij het aantal uitgeschreven oudere werklozen werden de afnames op jaarbasis in de eerste 11 maanden van 2019 steeds groter. Het steeds strenger worden van de voorwaarden voor oudere werklozen om zicht te laten uitschrijven als werkzoekende, zonder hierbij het recht op een uitkering te verliezen, speelt hierbij een rol¹³. In de eerste drie kwartalen van 2019 lag de tijdelijke werkloosheid telkens hoger dan in de overeenkomstige kwartalen van 2018; in het derde kwartaal van

¹² De term werklozen in deze synthese duidt op de groep van de niet-werkende werkzoekenden.

¹³ Vanaf 1 januari 2015 zijn oudere werklozen vanaf de leeftijd van 60 jaar onderworpen aan de verplichting van aangepaste beschikbaarheid. Dit betekent dat ze niet meer actief naar werk moeten zoeken, niet meer onderworpen worden aan de procedure voor de activering van het zoekgedrag naar werk en niet meer in het bezit moeten zijn van een controlekaart. Deze arbeidsgeschikte werklozen zijn wel nog verplicht om ingeschreven te blijven als werkzoekende, beschikbaar te zijn voor de arbeidsmarkt, in België te verblijven, mee te werken aan aangepaste begeleiding die wordt voorgesteld door de VDAB en zich bij de VDAB aan te melden wanneer die hiertoe oproept, geen aangeboden betrekking te weigeren en geen betrekking te verlaten zonder geldige reden. Oudere werklozen van 60 jaar en ouder en met een beroepsverleden van 40 jaar kunnen van deze verplichting van aangepaste beschikbaarheid worden vrijgesteld. Vanaf 2016 werden beide voorwaarden telkens met één jaar opgetrokken. In 2019 moet een oudere werkloze 64 jaar of ouder zijn en een beroepsverleden hebben van 44 jaar; in 2020 zal dat 65 jaar zijn met een beroepsverleden van 44 jaar.

2019 was er zelfs een toename van 11,3% op jaarbasis. In oktober 2019 was er een lichte afname met 3%, gevolg door een toename van 25,4% op jaarbasis in november 2019.

In het *Vlaamse Gewest* lag het aantal werklozen in heel 2019 lager dan in 2018, en dit zowel bij mannen, vrouwen, -25-jarigen als +50-jarigen. De afnames op jaarbasis werden in elk kwartaal van 2019 geleidelijk kleiner, maar waren bij alle categorieën van werkzoekenden in Vlaanderen groter dan in West-Vlaanderen. Enige uitzondering zijn de werkloze 50-plussers waar de afname op jaarbasis in het laatste kwartaal van 2019 groter was in West-Vlaanderen dan in Vlaanderen. In de eerste drie kwartalen van 2019 daalde het aantal uitgeschreven oudere werklozen op jaarbasis iets sterker in Vlaanderen in Vlaanderen. In het laatste kwartaal van 2019 daarentegen was de afname op jaarbasis in West-Vlaanderen duidelijk groter dan in Vlaanderen. In tegenstelling tot in West-Vlaanderen, zag Vlaanderen in de eerste kwartalen van 2019 de tijdelijke werkloosheid licht afnemen. In het derde kwartaal was de toename in Vlaanderen minder groot dan in West-Vlaanderen; in oktober en november 2019 was de evolutie op jaarbasis in Vlaanderen minder gunstig dan in West-Vlaanderen.

In de eerste twee kwartalen van 2019 lag het aantal in *West-Vlaanderen* ontvangen vacatures respectievelijk 3% en 4,2% lager dan in de overeenkomstige kwartalen van 2018. In het derde en vierde kwartaal van 2019 waren er toenames van respectievelijk 2,8% en 0,6% op jaarbasis. In heel 2019 lag het aantal ontvangen vacatures 1,1% lager dan in 2018. Dankzij toenames op jaarbasis van respectievelijk 13,1%, 0,4% en 2,5% in het eerste, derde en vierde kwartaal van 2019 lag het aantal openstaande vacatures in heel 2019 1,4% hoger dan in 2018. Enkel in het tweede kwartaal van 2019 was er een afname met 8,1% op jaarbasis. Met 3,0 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature was de arbeidsmarktcrapte in 2019 nog iets groter dan in 2018 (3,1).

Dankzij sterke toenames op jaarbasis in het eerste en derde kwartaal werden in *Vlaanderen* in 2019 1,8% vacatures meer ontvangen dan in 2018. In het Vlaamse Gewest stonden eind 2019 3,5% meer vacatures open dan eind 2018, wat meer is dan in West-Vlaanderen. Ondanks het feit dat de arbeidsmarktcrapte ook in het Vlaamse Gewest in 2019 (3,8) groter was dan in 2018 (4,1), bleef de ratio een eind boven het West-Vlaamse cijfer.

Producentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 1 - 2019	Kw 2 - 2018	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2019	Kw 2 - 2018	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019
Starters	+	+	+	+	+	+	+	+
Stopzettingen en schrappingen	-	-	-	-	-	-	-	-
Nettogroei	-	+	-	-	+	+	+	-
Faillissementen	+	-	-	+	-	-	-	-
Verloren jobs door faillissementen	-	-	-	+	-	-	-	-
Omzet	+	+	+		+	+	+	
Investerings	+	+	+		+	+	+	

(1) Onvolledige kwartalen zijn gemarkeerd.

In oktober 2019 was de toename van het aantal starters in *West-Vlaanderen* op jaarbasis met 3,5% een stuk kleiner dan de toenames op jaarbasis in de eerste drie kwartalen van 2019 (respectievelijk 8,1%, 14,5% en 10,2%). Met uitzondering van juni lag het aantal stopzettingen in 2019 in de periode januari - oktober in elke maand hoger dan in de overeenkomstige maanden van 2018. In het derde kwartaal van 2019 was de toename op jaarbasis (+17%) groter dan in de eerste twee kwartalen (respectievelijk +15,5% en +11,2%). Na een ongunstige evolutie in het eerste kwartaal en een gunstige evolutie in het tweede kwartaal van 2019, bleef de nettogroei nagenoeg status quo in het derde kwartaal van 2019 (-0,1%). Ook in oktober 2019 was er slechts een minieme afname op jaarbasis (-1,2%).

In tegenstelling tot in *West-Vlaanderen* lag het aantal starters in het *Vlaamse Gewest* in elke maand van 2019 hoger dan in de overeenkomstige maanden van 2018. In de eerste tien maanden van 2019 was de toename op jaarbasis in *Vlaanderen* (+12,5%) groter dan in *West-Vlaanderen* (+9,7%). In *Vlaanderen* lag ook het aantal stopzettingen in de periode januari-oktober 2019 elke maand hoger dan in de overeenkomstige maanden van 2018. De toename op jaarbasis van het aantal stopzettingen was in deze periode in *Vlaanderen* (+13,8%) nagenoeg even groot als in *West-Vlaanderen* (+14%). In vergelijking met 2018 was de nettogroei van ondernemingen in de eerste tien maanden van 2019 in het *Vlaamse Gewest* (+10,5%) duidelijk groter dan in *West-Vlaanderen* (+2,2%).

In het eerste (-10,2%) en laatste kwartaal (-9,6%) van 2019 gingen minder ondernemingen failliet dan in de overeenkomstige kwartalen van 2018. Als gevolg van sterke toenames op jaarbasis in het tweede en het derde kwartaal (respectievelijk +43,7% en +17,4%) evolueerde het aantal faillissementen in heel 2019 ongunstig in vergelijking met 2018 (+6,9%). De afname op jaarbasis van het aantal verloren jobs als gevolg van een faillissement in het laatste kwartaal van 2019 (-29,2%) kon de sterke toenames in de eerste twee kwartalen (respectievelijk +188,4% en +153,4%) en een minder uitgesproken toename van 16,7% in het derde kwartaal niet compenseren; in heel 2019 gingen 80,2% meer jobs verloren dan in 2018.

In het *Vlaamse Gewest* gingen in elk kwartaal van 2019 meer ondernemingen failliet dan in de overeenkomstige kwartalen van 2018. In heel 2019 lag het aantal faillissementen 13,3% hoger dan in 2018. Desondanks was de toename op jaarbasis van het aantal jobs dat in 2019 verloren ging als gevolg van een faillissement een stuk kleiner in *Vlaanderen* (+18,8%) dan in *West-Vlaanderen*.

Zowel de omzet als de investeringen van grote ondernemingen met zetel in *West-Vlaanderen* kenden in de eerste drie kwartalen van 2019 toenames op jaarbasis. Deze toenames lagen ook telkens beduidend hoger dan in het *Vlaamse Gewest*.

Consumentenvertrouwen

Indicator	West-Vlaanderen				Vlaams Gewest			
	Kw 1 - 2019	Kw 2 - 2018	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019	Kw 1 - 2019	Kw 2 - 2018	Kw 3 - 2019	Kw 4 - 2019
Vergunde woningen (nieuwbouw)	-	-	+		-	-	+	
Vergunde woningen (renovatie)	+	-	+		+	-	+	
Inschrijvingen nieuwe personenwagens	-	-	-	+	-	-	+	+
Inschrijvingen tweedehandspersonenwagens	-	-	+	+	-	-	+	+
Omzet kleinhandel	+	+	+		+	+	+	

(1) Onvolledige kwartalen zijn gemarkeerd.

De vergunde nieuwbouwwoningen kenden in de eerste twee kwartalen van 2019 sterke afnames in *West-Vlaanderen* met respectievelijk 37,5% en 38,8%. In het derde kwartaal van 2019 was er een toename op jaarbasis met 7,2%. Bij de vergunde renovatiewoningen was er in *West-Vlaanderen* in het eerste kwartaal van 2019 een toename op jaarbasis met 20,3%, gevolgd door een afname op jaarbasis met 3,1% in het tweede kwartaal van 2019. In het derde kwartaal was er opnieuw een toename met 27,2% in vergelijking met het derde kwartaal van 2018.

In vergelijking met *West-Vlaanderen* kende het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in het *Vlaamse Gewest* in de eerste twee kwartalen van 2019 minder sterke afnames op jaarbasis en in het derde kwartaal van 2019 een grotere toename op jaarbasis. Bijgevolg was de afname op jaarbasis van het aantal vergunde nieuwbouwwoningen in *Vlaanderen* in de eerste negen maanden van 2019 (-17,2%) kleiner dan in *West-Vlaanderen* (-28,4%).

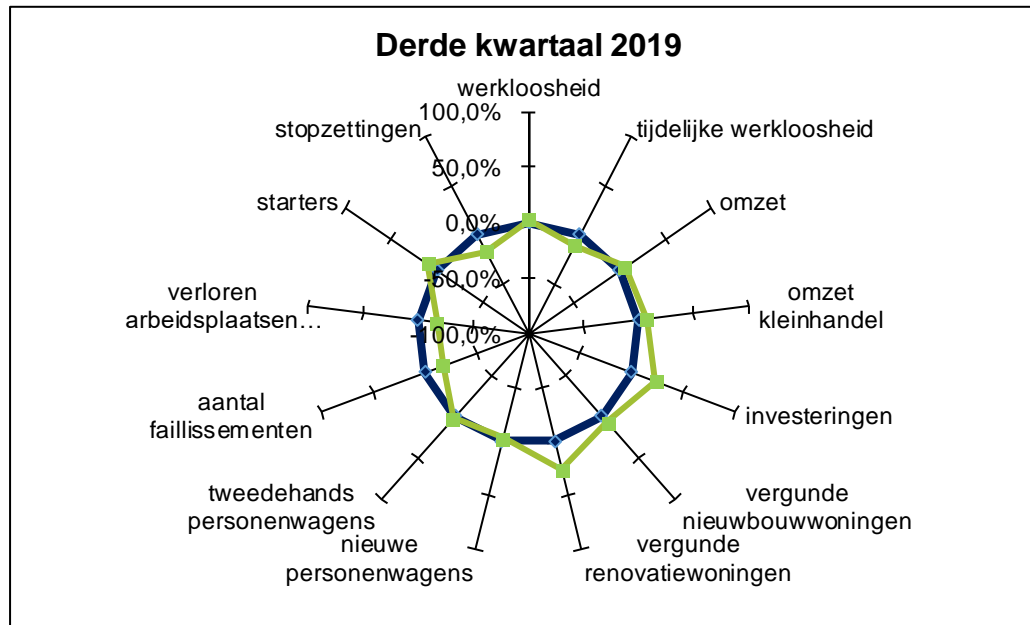
Van januari tot en met augustus 2019 lag het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens in *West-Vlaanderen* elke maand lager dan in de overeenkomstige maanden van 2018; in de laatste vier maanden van 2019 waren er telkens toenames op jaarbasis. De sterke toename in december (+42,1% op jaarbasis) moet volgens Febiac enigszins worden genuanceerd aangezien het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens in december 2018 zeer laag was. Desondanks werden in heel 2019 in *West-Vlaanderen* 4,6% minder nieuwe personenwagens ingeschreven dan in 2018. Bij de inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens was er in het eerste en tweede kwartaal van 2019 telkens een afname van 6,2% op jaarbasis. De toenames in het derde en vierde kwartaal van 2019 (respectievelijk +1,9% en +6,3%) konden deze afnames niet volledig compenseren; in 2019 lag het aantal inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens 1,4% lager dan in 2018.

In tegenstelling tot in *West-Vlaanderen*, werden in het *Vlaamse Gewest* in 2019 meer nieuwe personenwagens ingeschreven dan in 2018 (+2%). Ook bij de inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens liet *Vlaanderen* in 2019 een – weliswaar lichte – toename noteren van 0,4% op jaarbasis terwijl er in *West-Vlaanderen* een afname was.

De omzet in de kleinhandel kende in *West-Vlaanderen* in de eerste drie kwartalen van 2019 toenames op jaarbasis; deze toenames waren telkens groter dan in het *Vlaamse Gewest*.

Tot slot toont de diamant van West-Vlaanderen¹⁴ (zie figuur 22) de evolutie van de verschillende indicatoren in het derde kwartaal van 2019 ten opzichte van het derde kwartaal van 2018. Van de 13 sociaaleconomische indicatoren in de diamant evolueerden er acht gunstig: werkloosheid, omzet, omzet kleinhandel, investeringen, vergunde nieuwbouw- en renovatiewoningen, inschrijvingen van tweedehandspersonenwagens en starters. De indicatoren tijdelijke werkloosheid, inschrijvingen van nieuwe personenwagens, faillissementen, verloren arbeidsplaatsen door faillissementen en stopzettingen evolueerden ongunstig.

Figuur 22: Evolutie van de sociaaleconomische indicatoren in West-Vlaanderen in het derde kwartaal van 2019 ten opzichte van het derde kwartaal van 2018

Bron: VDAB, RVA, FOD Economie (Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie), FEBIAC, Graydon, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

¹⁴ De "diamant van West-Vlaanderen" bestaat uit een assenstelsel waarop met een stip de waarden van verschillende indicatoren zijn weergegeven. De stippen zijn verbonden met een lijn. Zij vormen de "diamant". Op de verticale as staat de schaalindeling ingetekend, die in feite de procentuele "verbetering" of "verslechtering" van de indicatoren weergeeft. Bij een stationaire toestand (0% groei) wordt een figuur verkregen zoals aangeduid door de centrale veelhoek. Bij een verbetering van de indicator liggen de waarden buiten de centrale veelhoek. Bij een verslechtering vallen de stippen binnen de centrale veelhoek. Als alle waarden in gunstige zin evolueren, dan is de diamant groter dan de centrale veelhoek.

POM West-Vlaanderen
Koning Leopold III-laan 66
8200 Sint-Andries/Brugge
T 050 140 150

POWERED BY
POM